

PRIMÁTOR
MĚSTA KARLOVY VARY
ING. PETR KULHÁNEK

Karlovy Vary 11. ledna 2012
Č.j.: 9/SEKR1/12

- Věc:** Stanovisko města Karlovy Vary k problémům s novými eOP
- Cílová skupina:** SMO – Komora statutárních měst
Asociace krajů ČR
Hejtman Karlovarského kraje
Poslanci a senátoři za Karlovarský kraj
- Název:** Zvyšující se přenos úkolů státní správy na obce s rozšířenou působností bez odpovídajícího finančního krytí a bez odpovídající technické přípravy
- Předkládá:** Ing. Petr Kulhánek – primátor statutárního města Karlovy Vary
Mgr. Jakub Kaválek – tajemník Magistrátu města Karlovy Vary

Obecně:

Vývoj legislativy v posledních letech směřuje k neustálému přenosu dalších úkolů ze státu i z obcí I. a II. typu na obce s rozšířenou působností bez odpovídajícího finančního krytí, přičemž obce s rozšířenou působností jsou nuceny kvůli nárůstu činností požadovaných legislativou zvyšovat stav svých úředníků a ze svých prostředků hradit i technická řešení.

Stát zahajuje ostrý provoz projektů, které nejsou technicky ani finančně zajištěné, přes všechny nedostatky, které tyto projekty mají. Přenáší tak zodpovědnost za jejich řešení na obce, chyby a problémy se odstraňují při běžné praxi a doplácí na ně občan.

Konkrétně:

Informační systémy

Informační systémy veřejné správy obsahují chybné údaje vzniklé například změnou legislativy, přenosem dat a technickou a organizační nepřipraveností realizace zákona o základních registrech.

Od roku 2005 jsme jako zpracovatel údajů pro informační systémy ministerstva vnitra opakovaně žádání o odstraňování tisíců nesouladů v registrech. Do dnešní doby jsme složitě a opakovaně prošetřovali desítky tisíc chybných údajů v souvislosti s přípravou nových zákonů, aniž by náklady na tuto činnost stát jakkoli financoval.

Příklad z praxe:

V prosinci 2011 byl doručen našemu úřadu požadavek ministerstva vnitra na odstranění 1.022 nesouladů v registrech – s termínem do 1 měsíce. Splnění tohoto úkolu vyžaduje: písemně předvolat dotčené občany k předložení příslušných dokladů nebo písemně vyžádat předložení matričních dokladů na příslušných matričních úřadech a požádat o spolupráci dotčené správní orgány (např. MVČR rodná čísla).

Tyto úkoly se opakují několik let a několikrát do roka nezávisle na ostatních povinnostech, které má obec s rozšířenou působností. Splnění těchto úkolů si vyžádalo další pracovní kapacity a náklady. Zadávání osobních údajů prostřednictvím aplikace Czech Point od 1. 7. 2010 a rozšíření okruhu zapisovatelů změn do registrů nebylo technicky řádně připravené, chyběly potřebné informace. Předčasným spuštěním aplikace od 1. 7. 2010 dochází ke vzniku dalších nesouladů v registrech chybovým přenášením dat mezi jednotlivými registry, což je systémová chyba.

V roce 2010 žádalo statutární město Karlovy Vary prostřednictvím ministra vnitra a poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR o odložení účinnosti novely zákona o evidenci obyvatel obsažené v zákoně č. 227/2009 Sb., o jeden rok tak, aby mohly být dořešeny technické a organizační problémy, zajištěna příslušná technika a řádně proškolení zapisovatelé údajů do registru obyvatel. Účinnost odložena nebyla a novela začala od 1. 7. 2010 platit. Ministerstvo vnitra ČR však dosud odstraňuje systémové chyby při přenosu dat mezi jednotlivými registry. Obce s rozšířenou působností musí následně a opakovaně odstraňovat vzniklé nesoulady.

Nový typ občanského průkazu od 1. 1. 2012

Novelou zákona byla přenesena působnost z 11 matričních úřadů na Magistrát města Karlovy Vary. Tím došlo k navýšení správního obvodu z 50.000 na 100.000 občanů.

Přes opakované protesty a žádosti obcí s rozšířenou působností o řádné technické vybavení a dofinancování systému ze strany státu byl systém pro zpracování občanských průkazů spuštěn na stávajícím zařízení pro zpracování agendy cestovních dokladů.

Počet klientů nebude možné na stávajícím počtu zařízení odbavit. Díky zákonné změně byly sloučeny do jednoho stávajícího pracoviště dvě agendy, aniž by zároveň byly tyto úseky posíleny novou, odpovídající, technikou. **O navýšení techniky, kterou bude místo státu muset financovat město, bude rozhodovat zastupitelstvo města, a město Karlovy Vary tak bude financovat místo státu potřeby občanů celého správního obvodu.**

Finanční investici si vyžádají i příslušné stavební úpravy. Navíc se zvýší magistrátu města náklady na dopravu úředníků, kteří budou vyjíždět za občany po celém správním obvodu, který zahrnuje 40 obcí (včetně pečovatelských domů, LDN a domovů důchodců v nich umístěných) k nabrání žádosti o vydání OP a jeho následnému předání (dosud tuto činnost zajišťovaly všechny matriční úřady).

Pronájem techniky a objednávka služby u smluvního dodavatele určeného Ministerstvem vnitra a Státní tiskárnou cenin nejsou dosud patřičně upřesněny s výhledem na další roky.

S ohledem na velikost správního obvodu a na sloučení agend bude město Karlovy Vary v tomto roce nuceno financovat 750 000 Kč za pronájem techniky a minimálně 300 000 Kč za stavební úpravy pracovišť.

Domníváme se, že obce s rozšířenou působností by neměly financovat úkoly, které nezvládá financovat stát, neboť mají ze zákona jiné poslání. **Pokud stát a jeho instituce nezvládají financovat své vize, byť jsou mnohdy správné a pokrokové, bylo by správné tyto vize uvádět do života teprve, když je zajištěno jejich finanční krytí a jsou dostatečně organizačně a technicky připraveny.** Pokud by se obce finančně na těchto vizích nepodílely, zhroutil by se celý systém v té době nadiktovaný již platnými zákony. **Není však do budoucna udržitelné, aby obce místo svých úkolů financovaly úkoly státu, a aby se tato tendence stala setrvalým běžným stavem, proti kterému už ani není oponentů.**

Dopady na občany a na praktický provoz agend základních registrů a eOP

Nesoulady v registrech jsou nepřipraveností systému řešeny za provozu, občané jsou mnohdy opakovaně vyzýváni k doložení určitých skutečností tak, aby se odstranily nesoulady vyznačené Ministerstvem vnitra. Jejich odstranění však často nebývá nezvládnutím správné migrace dat do systému promítnuto. Při běžném vyřizování požadavků občanů, například při podání žádostí o OP, se zjišťují problémy na úseku evidence obyvatel, které při celorepublikovém sehrávání dat nově vznikají. Občané jsou tak běžně odkazováni na nezbytnost opětovně doložit skutečnosti v registrech nesprávně zobrazené, přičemž vznik a důvod chyby nelze definovat.

Nesprávným načasováním vydávání eOP a neprofinancováním této oblasti ze strany státu, vznikají kolapsy na nyní nově spojeném úseku eOP a cestovních dokladů, neboť systém není kapacitně schopen několikanásobný počet žadatelů zvládnout.

Příklad z praxe:

Občan jde zažádat o nový eOP z důvodu změny stavu po úmrtí manželky, registr však obsahuje informaci i o jeho úmrtí, neboť registr systémovou chybou dovodil z úmrtí manželky i úmrtí manžela. Tato situace je neúnosná z těchto důvodů:

- 1) žadateli zemřela manželka,
- 2) on je na úřadě konfrontován úřednicí s chybným údajem v registru, kde je uvedeno, že zemřel i on,
- 3) vystál hodinovou frontu na eOP z důvodu nedostatečného vybavení obcí III ze strany státu,
- 4) je odkázán na jiný úřední den, neboť systém potřebuje den až dva na zpracování a přenos nové informace, že žadatel o eOP mrtvý není.

Zloba a nespokojenost občanů se denně obrací proti řadovým úředníkům, kteří netvoří zákony ani je neschvalují a nemohou situaci nijak ovlivnit. Tato zloba je však pochopitelná v situaci, kdy občan vyrazí z obce s obtížnou dopravní obsluhností, která je vzdálena od Karlových Varů desítky kilometrů, vystojí zde hodinovou frontu a zjistí, že pro problémy v registrech nelze jeho požadavku namíste vyhovět a že musí tuto cestu absolvovat jiný úřední den a znovu.

Související otázka

Je na místě upozornit i na skutečnost, že úředníci těchto agend jsou zařazeni v 8. platové třídě, což ve srovnání se zařazením např. u agendy registru řidičů, je zjevně diskriminující.

U obou se jedná o srovnatelnou agendu vyžadující zvláštní odbornou způsobilost zajišťující agendu obce s rozšířenou působností. Za daného stavu se odbornost na úseku osobních dokladů dokonce jeví vyšší.

Přestože se zařazení do platových tříd na většině úseků v nedávné době měnilo a třídy se navyšovaly, agendy v gesci Ministerstva vnitra platovou změnu nezaznamenaly. Zaznamenaly pouze velký nápor práce.

ZÁVĚR:

Přestože obce s rozšířenou působností na hrozící situaci na úseku základních registrů i na úseku eOP opakovaně upozorňovaly, účinnost zákonů odložena nebyla a jsou spuštěny systémy bez jejich technické připravenosti a bez jejich řádného finančního krytí. Tato nedostatečně připravená opatření nepřináší popularitu nikomu, pouze připravují obce

s rozšířenou působností o finance plánované na úseky, které tyto obce ze zákona mají spravovat. **Domníváme se, že současný stav by mohl vést až k právním sporům obcí s rozšířenou působností se státem o úhradu takto vynaložených nákladů. To rozhodně nepovažujeme za šťastné pro nikoho z aktérů ani pro občany České republiky.**

Možné řešení vidíme ve zohlednění dopadů nových povinností a finanční kompenzaci nezbytných nákladů vzniklých v souvislosti s novými úkoly. Nezpochybujeme samu myšlenku elektronizace veřejné správy, základních registrů, nebo nových občanských průkazů. **Pouze žádáme, aby ten, kdo tuto službu nařizuje, také její provedení finančně a technicky zajistil.**

Proto přicházíme s touto iniciativou, kterou adresujeme Komoře statutárních měst Sdružení měst a obcí, jakkoliv se týká nejen statutárních měst, ale všech obcí s rozšířenou působností; iniciativu adresujeme také poslancům a senátorům Parlamentu České republiky, jako zástupcům občanů postižených novou úpravou; a v neposlední řadě také Asociaci krajů České republiky a jmenovitě hejtmanu Karlovarského kraje, neboť nové úkoly zajišťují samosprávy obcí s rozšířenou působností pro klienty, kteří nejsou občany těchto obcí, jsou však bezesporu občany svých krajů, a při řešení tohoto problému by proto měli získat zastání u samospráv vyšších územně samosprávných celků, ke kterým vztah občana mají.

Ve výše uvedených souvislostech hodlá město Karlovy Vary také iniciovat diskusi o změně zákona o správních poplatcích.

Cílem naší iniciativy je dosáhnout toho, aby nezbytné náklady, které jsou nyní nuceny vynakládat samosprávy obcí s rozšířenou působností, byly alespoň zpětně uhrazeny státem. **Stát požaduje, aby občané měli občanské průkazy, vyžaduje také, aby je obce s rozšířenou působností vydávaly, a je tedy z logiky věci povinen zajistit, aby obce s rozšířenou působností měly k dispozici nezbytné kapacity, odpovídající počtu klientů ve svých spádových oblastech a jejich očekávání spojených se standardem veřejných služeb odpovídajícím 21. století.**

.....
Ing. Petr Kulhánek
primátor města
Karlovy Vary

.....
Mgr. Jakub Kaválek
tajemník Magistrátu města
Karlovy Vary